

МЕТОДИКА ПРОЕКТУВАННЯ СППР ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Окреслено доцільність проведення дослідження з підвищення ефективності конкурентоспроможності атомно-промислових підприємств, виявлено зовнішні та внутрішні фактори впливу на конкурентоспроможність. Спроектовано СППР для автоматизації процедури перевірки конкурентоспроможності підприємства.

Ключові слова: підприємство, ефективність, конкурентоспроможність, СППР.

Abstract

The expediency of conducting a study to increase the efficiency of competitiveness of nuclear-industrial enterprises is outlined, external and internal factors influencing competitiveness are identified. DSS is designed to automate the procedure of checking the competitiveness of the enterprise.

Keywords: enterprise, efficiency, competitiveness, DSS.

Вступ

На етапі сучасного економічного розвитку України важливим є питання підвищення конкурентоспроможності промислових підприємств. Варто зазначити, що дефініція терміну «конкурентоспроможність підприємства» не є тривіальною: з одного боку, визначення даного поняття важко дати, оскільки термін увійшов до повсякденного вжитку, а не лише наукової сфери; з іншого боку, існує декілька рівноправних визначень даного поняття, коректність вживання одного з них може бути визначена лише при прямому зверненні до контексту ситуації.

Актуальність питання управління конкурентоспроможністю атомно-промислових підприємств зумовлена сучасними викликами на теренах України, і значно зросла в умовах геополітичних викликів, необхідністю потужного співробітництва з енергосистемою країн Євросоюзу, важливістю захисту стратегічних ядерних об'єктів (в тому числі блоків АЕС), підтримкою та впровадженням нових екологічних технологій і превентивних засобів для запобігання можливим небезпекам.

Метою роботи є підвищення ефективності управління конкурентоспроможністю підприємств типу «атомно-промисловий комплекс» та розробка СППР, що допоможе визначити чи є підприємство конкурентоспроможним.

Результати дослідження

Можна зробити декілька важливих висновків щодо підвищення конкурентоспроможності у рамках менеджменту атомно-промислових комплексів:

1. Ядерна енергетика має потужний потенціал як сучасне джерело енергетики, проти не є панацеєю для всіх випадків і для всіх країн. Це потрібно враховувати для створення додаткових факторів безпеки у межах керівництва окремими атомно-промисловими комплексами, а також для створення лінійно-ієрархічної структури підпорядкування регіональних підрозділів ядерної та атомної промисловості міжнародним організаціям, наприклад МАГАТЕ. Водночас, сучасні реалії показали, що така структура вже не є ефективною у всіх випадках і є потреба у створенні нових наукових міжнародних спільнот для підтримки безпеки.

2. Існуючі добре функціонуючі АЕС довели свою конкурентоспроможність.

3. Поточні оцінки вказують на потенційну конкурентоспроможність ядерного варіанту, яка, однак, залежить від багатьох змінних факторів: попит на енергію та структура енергоспоживання, специфічні для країни ризики та сприятливі умови, інтернаціоналізація зовнішніх витрат тощо.

4. Необхідні енергетичні дослідження конкретної країни як передумова для прийняття рішення про використання ядерного маршруту.

5. Атомна промисловість і науково-дослідні організації постійно оптимізують методи проектування, будівництва та експлуатації для підвищення конкурентоспроможності ядерної енергетики.

Для чіткого підведення підсумків щодо факторів впливу на конкурентоспроможність атомно-промислових комплексів розроблено схему внутрішніх та зовнішніх чинників (рис.1).

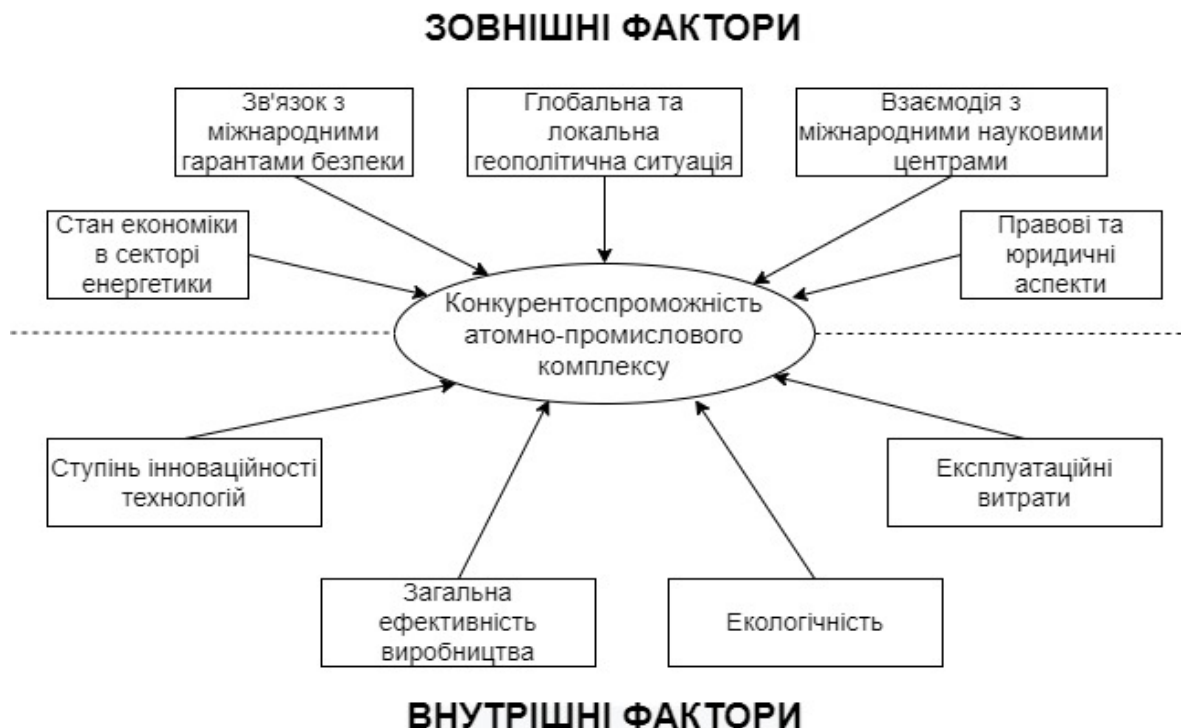

Рисунок 1 – Фактори впливу на конкурентоспроможність атомно-промислових комплексів

В ході подальшого дослідження розглянуто ряд методів визначення конкурентоспроможності підприємства. Дані методи різняться своїм способом подання інформації, кількістю показників для розрахунку інтегрального коефіцієнту та іншими параметрами. Було обрано як найбільш оптимальний метод ефективної конкуренції та за його формулою розроблено СППР, яка допомагає визначити чи є підприємство конкурентоспроможним. Інтерфейс СППР можна побачити на рис.2.

■ Метод Ефективної Конкуренції

Відносний показник витрат виробництва (V)	<input type="text" value="10"/>	Розрахувати критерій ефективної виробничої діяльності	Критерій ефективності виробничої діяльності = 9,55
Відносний показник фондівдачі (F)	<input type="text" value="5"/>		
Відносний показник рентабельності товару (R)	<input type="text" value="10"/>		
Відносний показник продуктивності праці (P)	<input type="text" value="15"/>		
Відносний показник автономії (KA)	<input type="text" value="5"/>	Розрахувати критерій фінансового положення	Критерій фінансового положення = 12,1
Відносний показник платоспроможності (KP)	<input type="text" value="15"/>		
Відносний показник ліквідності (KL)	<input type="text" value="15"/>		
Відносний показник оборотності (KO)	<input type="text" value="15"/>		
Відносний показник рентабельності продажу (RP)	<input type="text" value="10"/>	Розрахувати критерій ефективності збуту	Критерій ефективності збуту = 11,7
Відносний показник затовареності продукцією (KZ)	<input type="text" value="10"/>		
Відносний показник завантаження потужностей (KZV)	<input type="text" value="15"/>		
Відносний показник ефективності реклами (KR)	<input type="text" value="15"/>		
Відносний показник якості товару (K)	<input type="text" value="15"/>	Розрахувати критерій конкурентоспроможності товару	Критерій ефективності збуту = 1
Відносний показник ціни товару (C)	<input type="text" value="15"/>		

Розрахувати коефіцієнт конкурентоспроможності підприємства

Коефіцієнт конкурентоспроможності підприємства = 7,963

Підприємство конкурентоспроможне

30 квітня 2022 р.

Рисунок 2 – Інтерфейс розробленої СППР

Висновки

Атомно-промислові підприємства є підприємствами зі складною структурою управління. Конкурентоспроможність таких підприємств залежить від цілої низки умов, описаних складними математичними моделями. Саме тому доцільним є автоматизувати процедуру перевірки конкурентоспроможності підприємства для подальшого моделювання підвищення його ефективності та управління ним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Поліщук (Буреннікова) Н. В. Результативність діяльності суб'єктів господарювання: сутність, оцінка, основи регулювання: [моногр.] К. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2005. 254 с.
2. Поліщук (Буреннікова) Н. В., Ярмоленко В.О. Індекси складових результативності як індикатори оцінювання дієвості економічного процесу. Моделювання економічних систем: теорія, методика, практика і досвід. Колективна монографія за ред. С. В. Коляденко. Вінниця: ПП Балюк І. Б. 2012. 400 с. С. 275-283.
3. Буреннікова Н. В. Проектний менеджмент: онтологія авторського *SEE*-управління результативністю проекту. *Економіка, облік, фінанси та право: аналіз тенденцій та перспектив розвитку*: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 24 жовтня 2019 р.): у 7 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2019. Ч. 5. С. 8-10.

Буреннікова Наталія Вікторівна – д.е.н., професор, професор кафедри економіки підприємства та виробничого менеджменту Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця, e-mail: n.burennikova@ukr.net.

Зелінська Дарія Олегівна – студентка 2-го курсу магістратури гр. МПОУ-20мз факультету менеджменту та інформаційної безпеки Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця, e-mail: dariia050500@gmail.com.

Burennikova Nataliia V. – Doctor. Econ. Sc., Professor, Professor of the Department of Enterprise Economics and Production Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, Ukraine, e-mail:n.burennikova@ukr.net.

Zelinska Dariia O. – 2nd year master's student gr. MPOU-20mz of the Faculty of Management and Information Security of Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: dariia050500@gmail.com.